

Landbrugsuddannelse i Danmark

Benedicte Brændemose Dahlberg
Danish Agriculture & Food Council
27. september 2022

Noget at leve af. Noget at leve for.

Om landbrugs- og fødevarerhvervet

Noget at leve af. Noget at leve for.

Produktionsgrundlag

- 2,62 mio. ha = 61 % af det samlede areal
- Ca. 33.148 landbrugsbedrifter
- 63.000 beskæftigede i landbrug og gartneri

Strukturudvikling

	1939	1964	1992	2009	2017	2018	2019	2020
Antal landbrug	210.000	175.000	75.000	47.384	34,731	34,114	33,607	33,148
Andelsmejerier	1.399	904	23	11	9	8	8	7
Andelssvineslagterier	61	62	5	2	1	1	1	1

Noget at leve af. Noget at leve for.

Fødevareklyngen 2020

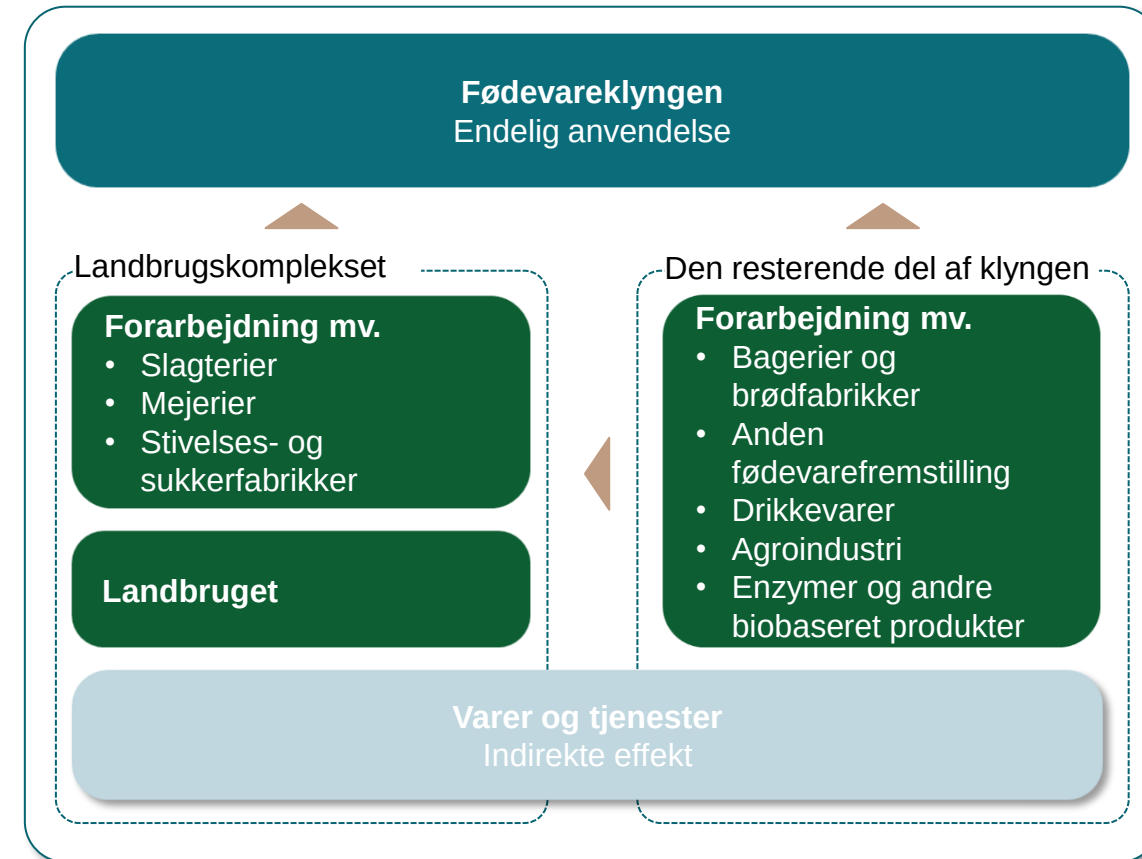
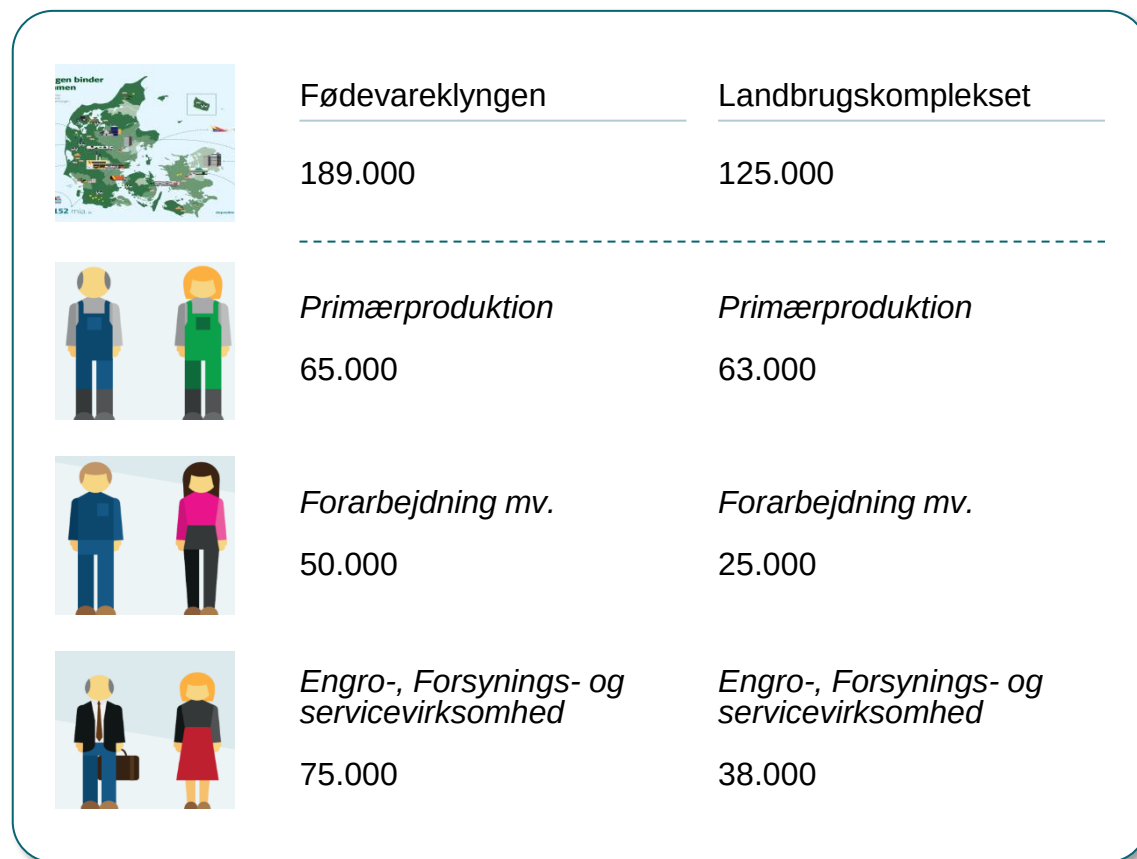
- Danmarks største kompetenceklynge med 189.000 beskæftigede i landbrug og følgeerhverv (2019). Heraf er mere end 50.000 personer beskæftiget uden for klyngen i afledte støtteerhverv.
- Samlet eksport på 163,9 mia. kr.
- 2/3 af produktionen eksporteres
- Fødevareklyngens eksport udgør 23 pct. af den samlede vareeksport fra Danmark.
- Tyskland, Kina, Sverige og Storbritannien er fødevareklyngens største markeder
- Gris, fisk og skaldyr, mejeriprodukter og (minkskind) står for mere end halvdelen af eksportværdien fra fødevareklyngen

Fødevareklyngen giver beskæftigelse til 189.000 personer

Én arbejdsplads i primærproduktionen skaber to i de afledte erhverv

Landbrugskomplekset er en del af fødevareklyngen

Anm.: *Foreløbige tal. 2013-16 er baseret på endeligt nationalregnskab. 2017-19 er baseret på foreløbige opgørelser. Disse vil ændre sig noget i takt med at Danmarks Statistik færdiggør de endelige nationalregnskaber. På grund af afrunding summer søjlerne ikke nødvendigvis.

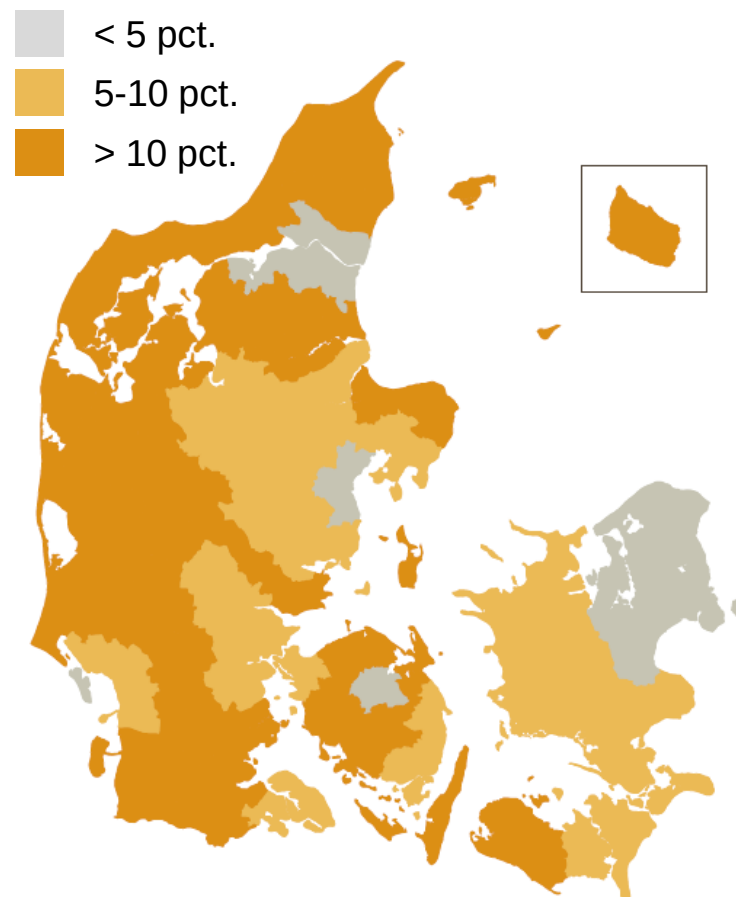
Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers input-output model og Danmarks Statistik.

Noget at leve af. Noget at leve for.

Fødevareklyngen giver beskæftigelse i hele landet

Mere end hver 10. beskæftigede i yderkommunerne har job i fødevareklyngen

Landmænd

Slagteri-ansatte

Gartnere

Minkavlere

Mejeri-ansatte

Sukker-producenter

Fiskere

Mekanikere

Elektrikere

Vognmænd

...og giver beskæftigelse til mange andre...

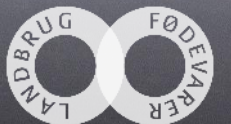
Kilde: Egne beregninger pba. Landbrug & Fødevarers input-output model og Danmarks Statistik.

Noget at leve af. Noget at leve for.

Udfordringer for dansk landbrug

Noget at leve af. Noget at leve for.

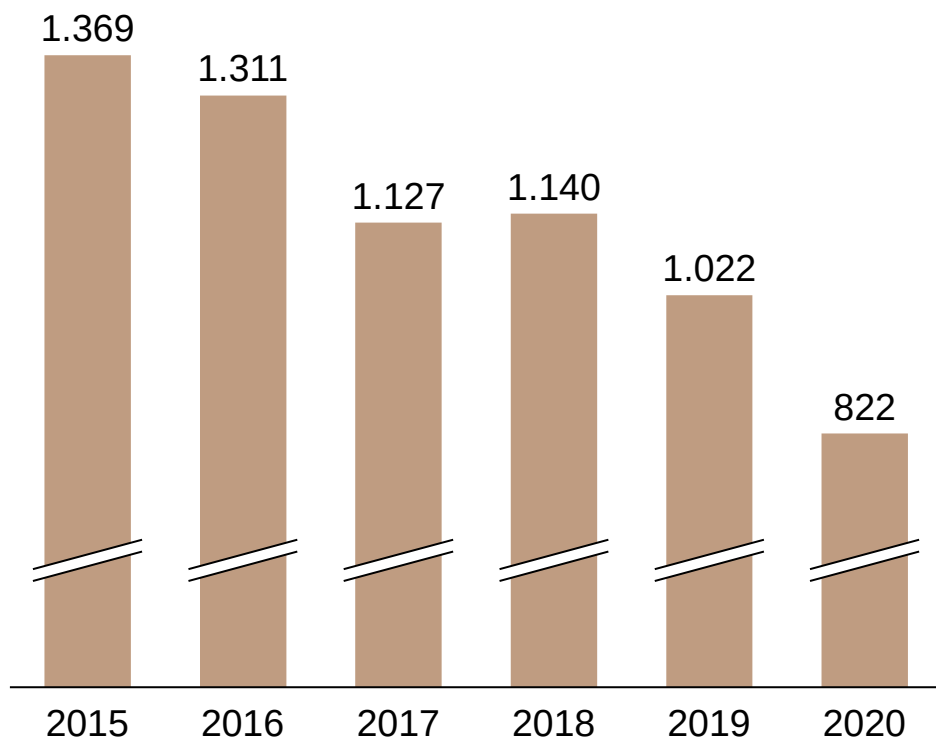
Mangel på faglærte landmænd og ledere

- L&F estimerer, at dansk landbrug kommer til at mangle 2.200 faglærte medarbejdere i 2030.
- Generationsskifte: Frem mod 2030 vil der være behov for 4.900 ejerskifter af heltidsbedrifter.
- 21 procent af virksomhederne i branchegruppen landbrug, skovbrug og fiskeri rekrutterer forgæves.
- Rekordlav ledighed i Danmark og mange andre EU-lande skærper konkurrencen om medarbejderne.
- Ca. 45.000 danske unge uden for uddannelses- og beskæftigelsessystemet i Danmark.
- Der er derfor et rekrutteringspotentiale...

Fald i antallet af udlærte elever på landbrugsskolerne de seneste år

Afgangselever på landbrugsskolerne, stk.

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. Undervisningsministeriet

Noget at leve af. Noget at leve for.

Nye krav til kompetencer blandt danske landmænd

- Øget digitalisering af landbrugserhvervet,
- Flere og bedre data om produktionen, ansatte mm.,
- Grøn omstilling herunder nationale og internationale mål for reduktion af co2...

...stiller store krav til kommende landmænd og lederes kompetencer.

Hvordan sikrer vi, at landbrugsuddannelsen forbereder eleverne på de nyeste tendenser inden for landbrugsteknologi mm.?

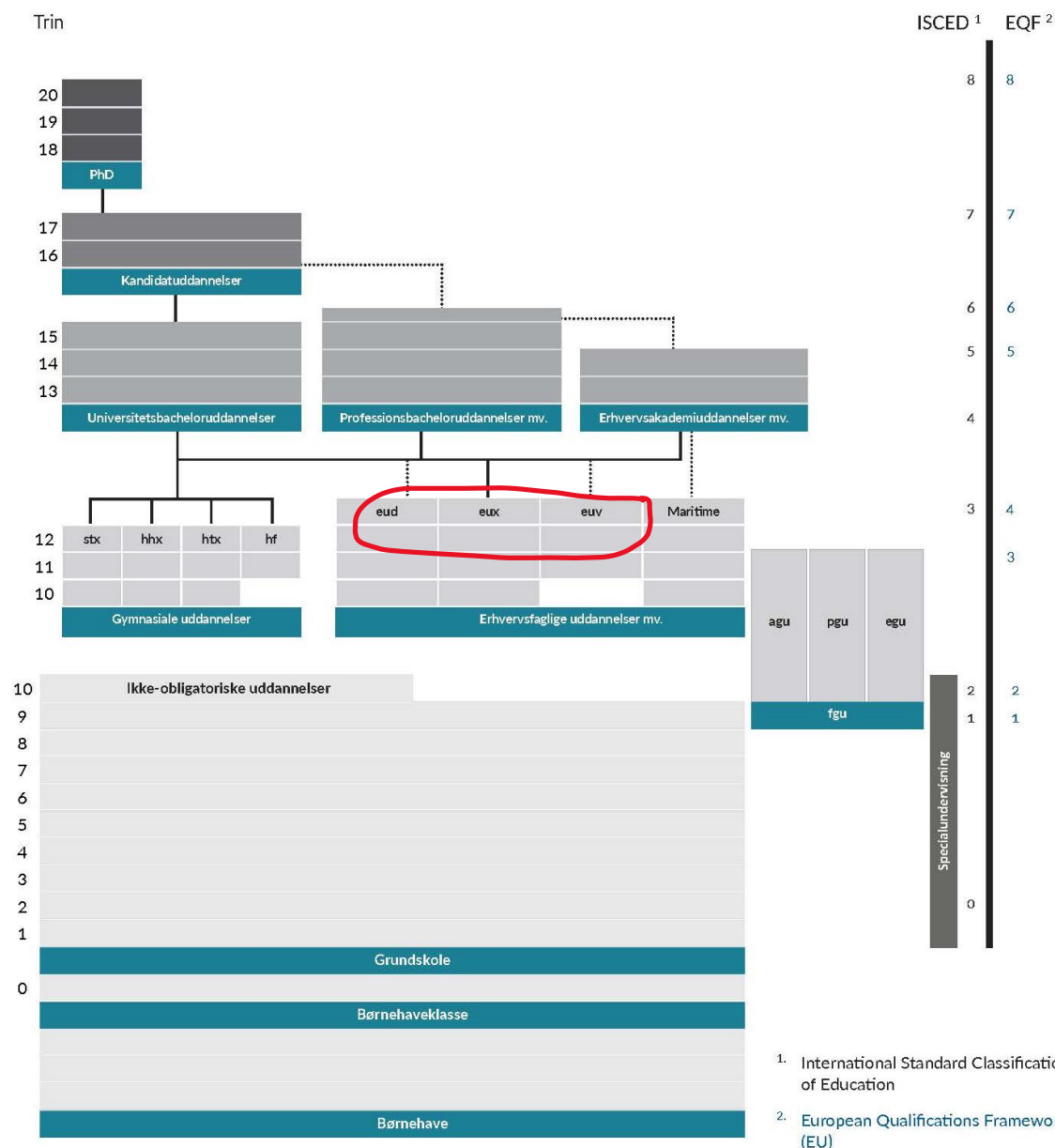
Landbrugsuddannelsen

Noget at leve af. Noget at leve for.

Det danske uddannelsessystem

- I Danmark er der 10 års undervisningspligt.
- For at blive optaget på en erhvervsuddannelse skal eleven vurderes uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse, have mindst 2,0 (bestået) i dansk og matematik ved 9. klasses afgangseksamen.
- Eller du skal have en uddannelsesaftale med en virksomhed, der omfatter grundforløbet.
- Landbrugsuddannelsen i Danmark er en erhvervsuddannelse, hvor størstedelen af uddannelsen foregår i praktik hos en godkendt virksomhed.

Landbrugsuddannelsen

- Landbrugsuddannelsen kan både tages som alm. Erhvervsuddannelse og en kombinationsuddannelse (EUX), hvor du samtidig tager en gymnasial uddannelse.
- Du kan vælge mellem tre specialer: husdyr, planter eller jordbrugsmaskinfører.
- Efter gennemført landbrugsuddannelse er der mange muligheder for videre uddannelse.

Landbrugsassistent: 2 år 4 mdr. (trin 1)

Husdyr: 4 år 3 mdr. (trin 1+2)

Planter: 4 år 3 mdr. (trin 1+2)

Jordbrugsmaskinfører: 4 år 3 mdr. (trin 1+2)

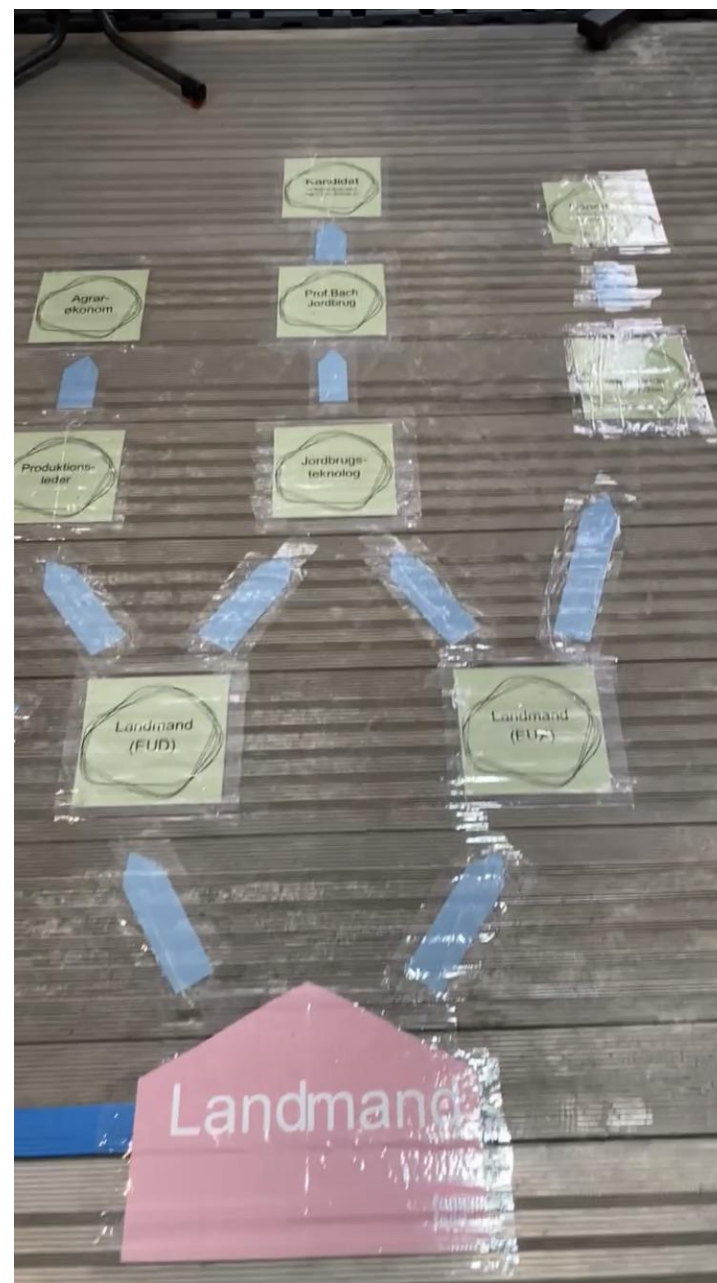
Produktionsleder: 5 år 7 mdr. (trin 1+2+3)

Agarøkonom: 5 år 11 mdr. (trin 1+2+3+4)

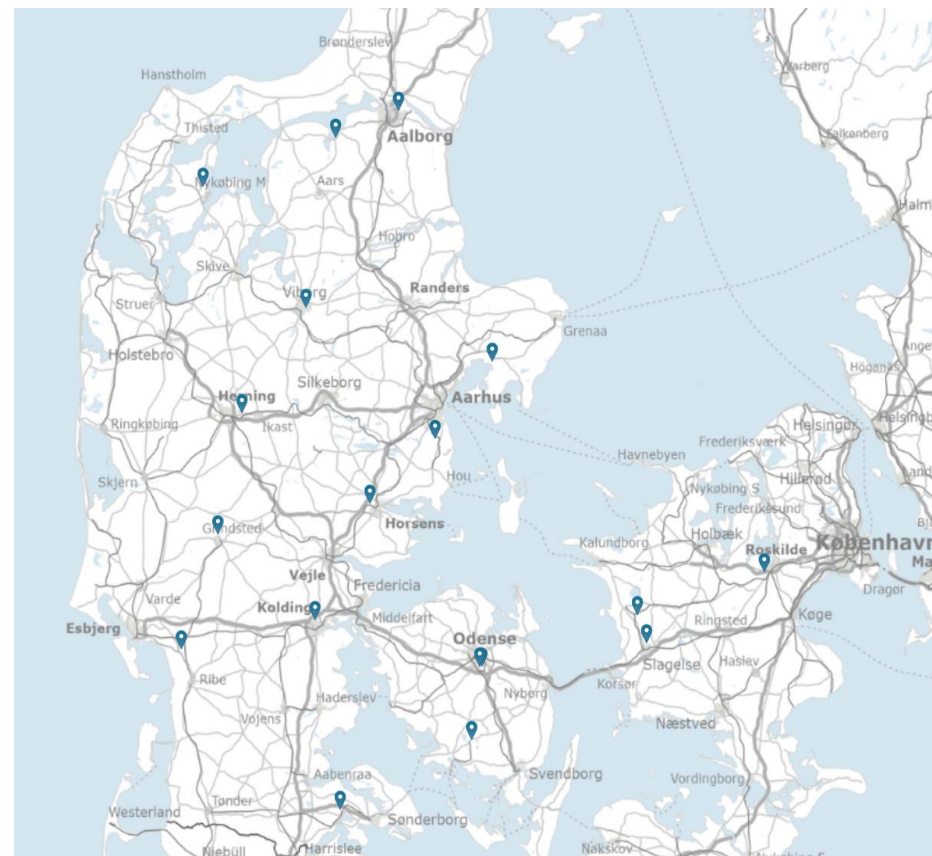
● Grundforløb ● Skole ● Læreplads

Landbrugsuddannelsen

- Landbrugsuddannelsen tages på en af 17 landbrugsskoler i Danmark.
- Størstedelen af skolerne tilbyder kostskole, hvilket betyder at eleverne kan bo på skolen.
- Arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle i styringen og udviklingen af erhvervsuddannelserne herunder landbrugsuddannelsen i "faglige udvalg".
 - 3F (fagforening), GLS-A (arbejdsgiverforening) og L&F (brancheforening) styrer landbrugsuddannelsen sammen i et fagligt udvalg.
 - Beslutter kompetencemål og fastsætter rammer for uddannelsen.
- Skolerne er ansvarlig for at finde relevant undervisningsmateriale, som udarbejdes af bl.a. private forlag (SEGES forlag f.eks.)

Danish Agriculture & Food Council

Hvad gør L&F?

- Vi har brug for, at endnu flere unge vælger en landbrugsuddannelse.
- L&F arbejder på:
 - At synliggøre uddannelses-og karrieremuligheder inden for fødevareklyngen (Future Food)
 - Hvordan vi i højere grad kan styrke landbrugsskolernes økonomi og rammer for at sikre høj kvalitet i udbuddet af uddannelser.
 - At sikre større og bedre datagrundlag for uddannelsesindsatser herunder analyse af, hvor mange elever, der ender i primærerhvervet, og hvor mange der forlader vores sektor efter endt uddannelse.
 - Hvordan vi kan fastholde elever, der starter på uddannelsen.

Spørgsmål?

Danish Agriculture & Food Council

